

Agata Walczak-Niewiadomska

Uniwersytet Łódzki

Katedra Informatologii i Bibliologii

e-mail: agata.walczak-niewiadomska@uni.lodz.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-9292-1805>

[Profesor Hanna Tadeusiewicz (19 X 1939 – 3 II 2026)

DOI: <https://doi.org/10.18778/0860-7435.42.12>

Profesor Hanna Tadeusiewicz

Źródło: Mariola Antczak (23.02.2018)

11 lutego 2026 r. na cmentarzu św. Anny w Łodzi pożegnano prof. Hannę Barbarę Tadeusiewicz – wybitną bibliolożkę, prasoznawczynię, biografistkę i wieloletnią profesor Uniwersytetu Łódzkiego. Jej śmierć oznaczała odejście jednej z najważniejszych postaci polskiego bibliotekoznawstwa i nauki o książce, która przez dziesięciolecia współtworzyła środowisko akademickie związane z bibliologią, informatologią i prasoznawstwem.

Znaczną część swojej aktywności naukowej poświęciła badaniom nad czasopiśmiennictwem literackim, zwłaszcza XIX wieku, prasą fachową drukarzy oraz biografistyką bibliologiczną. Jej dorobek obejmuje około dwustu publikacji naukowych, a po uwzględnieniu licznych biogramów opracowanych do wydawnictw słownikowych – blisko czterysta prac. Wyniki badań prezentowała podczas licznych konferencji krajowych i międzynarodowych, organizowanych przez uczelnie, biblioteki oraz towarzystwa naukowe.

Szczególne miejsce w jej działalności zajmował Słownik pracowników książki polskiej. Z przedsięwzięciem tym była związana od 1965 r., a współpraca ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich zaowocowała przygotowaniem kolejnych suplementów tego fundamentalnego wydawnictwa. Pod jej redakcją lub współredakcją ukazały się następne tomy publikacji, które na trwałe wpisały się w dorobek polskiej biografistyki bibliologicznej.

Równie ważnym obszarem jej aktywności była dydaktyka. Od 1970 r. kształciła studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, wychowując kolejne pokolenia bibliotekarzy, nauczycieli akademickich i badaczy. Wypromowała 186 magistrów oraz 11 doktorów, przygotowując także liczne recenzje naukowe, ekspertyzy wydawnicze i opinie dla instytucji finansujących badania. Wielu jej uczniów kontynuowało karierę naukową, wzmacniając później kadre Uniwersytetu Łódzkiego i innych ośrodków akademickich.

Przez całe życie zawodowe była związana z Uniwersytetem Łódzkim. Kariere rozpoczęła w 1964 r. w Oddziale Prac Naukowych Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi, którym od 1978 r. kierowała. W 1984 r. przeszła do Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ, pozostając jej pracownikiem do 2013 r. W tym czasie zdobywała kolejne stopnie naukowe: doktorat w 1970 r., habilitację w 1984 r., a tytuł profesora nauk humanistycznych uzyskała w 1994 r. W 1995 r. została profesorem nadzwyczajnym, natomiast w 1997 r. otrzymała stanowisko profesora zwyczajnego.

Na Uniwersytecie Łódzkim pełniła liczne funkcje organizacyjne. Kierowała Zaocznym Studium Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (1984–1987), następnie przez ponad dwadzieścia lat stała na czele Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (1987–2010). W latach 1990–1996 sprawowała funkcję prodziekana Wydziału Filologicznego. Kierowała również Pracownią Słownika pracowników książki polskiej, a także uczestniczyła w pracach wielu komisji

senackich i uczelniach. W latach 2003–2008 przewodniczyła Radzie Bibliotecznej Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi, a wcześniej była redaktorką czasopisma „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum”.

Znaczący wkład wniosła również w rozwój zawodowy bibliotekarzy. Od 1984 r. uczestniczyła w pracach Komisji Egzaminacyjnej przy Ministrze Edukacji Narodowej odpowiedzialnej za kwalifikacje bibliotekarzy dyplomowanych i pracowników informacji naukowej. Pełniła w niej funkcje członkini, zastępcy przewodniczącego, a następnie przewodniczącej. Współpracowała także z ośrodkami doskonalenia nauczycieli w Łodzi, Łowiczu i Piotrkowie Trybunalskim, prowadząc działalność szkoleniową i ekspercką. Była członkinią Rady Naukowej Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Aktywnie działała w licznych organizacjach naukowych. Od 1984 r. należała do Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, gdzie pełniła m.in. funkcję zastępcy przewodniczącego i sekretarza Wydziału I. W Kaliskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk kierowała pracami redakcyjnymi nad bibliografią regionu oraz Słownikiem biograficznym Wielkopolski południowo-wschodniej. Była również związana z Łódzkim Towarzystwem Przyjaciół Książki, Polskim Towarzystwem Bibliologicznym oraz Komisją Historii Książki i Bibliotek Polskiej Akademii Nauk.

Ważną częścią jej aktywności społecznej było Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, do którego należała od 1969 roku. Pełniła w nim liczne funkcje na szczeblu lokalnym i ogólnopolskim, uczestniczyła w pracach jury prestiżowych konkursów i nagród naukowych oraz współtworzyła Radę Wydawniczą serii „Nauka – Dydaktyka – Praktyka”. Za zasługi dla środowiska bibliotekarskiego została w 1999 r. odznaczona Honorową Odznaką SBP.

Dorobek i osiągnięcia profesor Hanny Tadeusiewicz były wielokrotnie doceniane przez środowisko naukowe. Z okazji jubileuszy jej pracy i działalności wydano poświęcone jej publikacje okolicznościowe oraz księgi jubileuszowe. W 2010 r. uczczono jej 70. urodziny specjalnym seminarium naukowym, a w 2024 r. Łódzkie Towarzystwo Naukowe zorganizowało sesję poświęconą 85-leciu jej urodzin.

Prof. Hanna Tadeusiewicz pozostawiła trwały ślad w polskiej bibliologii, prasoznawstwie i biografistyce. Jako uczona, organizatorka życia naukowego, redaktorka oraz mistrzyni wielu pokoleń badaczy przyczyniła się do rozwoju nauki o książce i bibliotekoznawstwie. Jej działalność na rzecz Uniwersytetu Łódzkiego, środowiska bibliotekarskiego i licznych instytucji naukowych pozostaje ważną częścią historii polskiej humanistyki.

Bibliografia

- Andrysiak, Ewa (2011). Profesor Hannie Tadeusiewicz w 45-lecie pracy naukowej. W: Andrysiak, E. (red.), *Ludzie i książki: szkice bibliologiczno-biograficzne* (s. 7–11). Łódź: Wydawnictwo „Ibidem”.
- Andrysiak, Ewa, Walczak-Niewiadomska, Agata (2011). Bibliografia prac Profesor Hanny Tadeusiewicz. W: Andrysiak, E. (red.), *Ludzie i książki: szkice bibliologiczno-biograficzne*, (s. 17–44). Łódź: Wydawnictwo „Ibidem”.
- Antczak, Mariola & Gruszka, Zbigniew (2020). Hanna Tadeusiewicz – Uczona i Nauczycielka. W: Antczak, M. & Gruszka, Z. (red.), *Interdyscyplinariusz nauk o mediach i kulturze* (s. 17–29). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Antczak, Mariola & Przybysz-Stawska, Magdalena (2018). Tadeusiewicz Hanna. W: Antczak, M. przy współpr. M. Przybysz-Stawskiej (red.), *Słownik członków ŁTN 2010–2015* (s. 331). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Łódzkie Towarzystwo Naukowe.
- Konieczna, Jadwiga (2010). Profesor Hanna Tadeusiewicz jako wychowawca kilku pokoleń bibliotekarzy i kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Łódzkiego, *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*, **16**, 13–19.
- Walczak, Krzysztof (2020). Profesor Hanna Tadeusiewicz i jej miejsce w biografistyce bibliologicznej. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*, **2**(31), 23–33.
- Wichowa, Maria (red.) (2010). *Profesor Hanna Tadeusiewicz*. Łódź: Łódzkie Towarzystwo Naukowe.